

De GHOR adviseert gemeenten over medische voorzieningen en hygiënemaatregelen bij publieksevenementen. Bij evenementen met weinig of geen gezondheidsrisico's hanteert de GHOR standaardvoorwaarden. Deze voorwaarden kunnen in zijn geheel, of alleen de onderwerpen die van toepassing zijn, door de gemeente worden toegevoegd aan de vergunning.

Als er een aanvraag voor een evenementenvergunning bij de gemeente binnenkomt, dan wordt er gekeken welke risico's een evenement met zich meebrengt. De gemeente gebruikt de behandelscan evenementen van de Veiligheidsregio's in Brabant om het adviestraject te bepalen.

Evenementen met een verhoogd risico (B- en C-evenementen)

De gemeente vraagt de GHOR om een maatwerkadvies. Hierin wordt specifiek ingegaan op de risico's van het betreffende evenement en welke maatregelen er genomen moeten worden. Dit alles om het evenement zo veilig mogelijk te laten verlopen.

Evenementen met een laag risico (A-evenementen)

Het betreft evenementen die weinig of geen gezondheidsrisico's met zich meebrengen. De gemeente vraagt dan geen advies aan de GHOR maar gebruikt deze standaardvoorwaarden. Hierdoor kan de gemeente sneller tot vergunningverlening overgaan.

De standaardvoorwaarden bestaan uit de volgende onderdelen:

- Bereikbaarheid voor hulpdiensten;
- Medische voorzieningen;
- Technische hygiënezorg.

BEREIKBAARHEID VOOR HULPDIENSTEN

De bereikbaarheid en toegankelijkheid tot het evenemententerrein voor ambulances en overige geneeskundige hulpverleningsvoertuigen dient gegarandeerd te worden door een aan- en afvoerroute van minimaal 3 meter breed en 3,5 meter hoog aan te houden. Een opgeroepen ambulance dient bij de ingang van het evenemententerrein, aan de openbare weg, te worden opgevangen en verder begeleid naar de plaats incident. Bij spoedgevallen dient het evenemententerrein goed begaanbaar te blijven voor ambulances.

MEDISCHE VOORZIENINGEN

EHBO-trommel

Aanwezigheid van een EHBO-trommel is bij alle evenementen verplicht. Voor de inhoud verwijzen wij u naar de website van [Het Oranje Kruis](http://www.hetoranjekruis.nl)¹.

¹ <http://www.hetoranjekruis.nl/>

Inzet EHBO'ers

Voor het vaststellen van het aantal in te zetten hulpverleners geldt het volgende:

- Bij *minder dan 1.000 gelijktijdig aanwezige bezoekers/deelnemers* dient de organisator zelfstandig de inschatting te maken of het evenement de aanwezigheid van EHBO gewenst maakt. Hierbij geldt verantwoord gastheerschap.
- Bij *1.000 tot 2.000 gelijktijdig aanwezige bezoekers en/of deelnemers* dienen er minimaal 2 gediplomeerde EHBO'ers aanwezig te zijn.
- De EHBO'ers dienen te allen tijde herkenbaar en bereikbaar te zijn en dus op de hoogte gesteld te kunnen worden wanneer er vraag naar hulpverlening is (portofoons en/of gsm).

Weersomstandigheden

Deze kunnen effect hebben op de gezondheid van deelnemers en bezoekers van het evenement.

Mogelijke maatregelen bij warme weersomstandigheden zijn:

- Zorg voor goede communicatie voorafgaand en tijdens het evenement over wat bezoekers kunnen doen om gezondheidsklachten te voorkomen
- Gratis (koud) waterverstrekking;
- Creëren van voldoende schaduwplekken (ook bij de EHBO-post);
- Het openen van de zijpanelen van aanwezige tenten;
- Beperken van lichamelijke inspanning;
- Zorg voor het opschalen van de medische organisatie (inzet extra EHBO-ers);
- Rust EHBO-posten uit met ventilatoren om oververhitte slachtoffers te laten afkoelen;
- Maak de sanitaire ruimtes extra goed schoon;
- Overweeg om, bij hoge temperatuur en hoge luchtvochtigheid in combinatie met intensieve activiteiten, (in overleg met betrokkenen) het evenement in te korten qua afstand/tijdsduur of zelfs af te gelasten. Dit is met name van belang **bij sportevenementen** bij hoge aantallen "amateurs" en onervarenheid onder de deelnemers en bij (dance)festivals;
- Bij zeer (extreem) warm weer volgt een aanvullend advies vanuit de GHOR.

Mogelijke preventieve maatregelen die bezoekers en deelnemers zelf kunnen nemen bij wind en/of lagere temperaturen in combinatie met nat worden:

- Draag windwerende (boven)kleding, zoals een windstopper;
- Draag bij lagere temperaturen ook een hoofddeksel om warmteverlies te voorkomen;
- Blijf in beweging, ook als je moet wachten voor een obstacle of je vrienden;
- Blijf zoveel mogelijk uit de wind;
- Droog je na het evenement snel af en trek droge kleding aan.

Mogelijke repressieve maatregelen bij kou of bij de combinatie wind en nat worden:

- Beschikbaarheid van poncho's/warmtedekens;
- Creëren van verwarmde ruimtes;
- Verstrekken van warm eten en/of drinken.

Lees hierover meer in het [infoblad warme weersomstandigheden](#)² of het [infoblad extreem warme weersomstandigheden](#)³.

² http://www.ghorbrabantmwn.nl/~media/ghor/files/evenementenadvies/infoblad_warmweer.ashx

³ http://www.ghorbrabantmwn.nl/~media/ghor/files/evenementenadvies/infoblad_extreemwarmweer.ashx

EHBO-post

Indien de organisator een EHBO-post inricht, dan gelden de volgende voorwaarden:

- De EHBO-post dient duidelijk herkenbaar te zijn voor het publiek;
- De ligging van de post is op een centrale plaats en van buitenaf goed bereikbaar voor een ambulance;
- De EHBO-post beschikt over elektriciteit, stromend water en toiletten. Daarnaast dienen hulpmiddelen zoals EHBO-trommels (conform norm Oranje Kruis), tafel, stoelen, dekens, plastic bekertjes, handdoeken, emmer(s), brancard, verlichting, communicatiemiddelen, plattegronden van het terrein en registratiemateriaal direct voorhanden te zijn;
- Bij de locatiebepaling van de EHBO-post dient rekening gehouden te worden met een rustige omgeving (geluidsluw, niet in nabijheid van toiletten).

Alcoholpreventie

Sinds 1 januari 2014 zijn jongeren onder de 18 die in de openbare ruimte alcohol bij zich hebben strafbaar. Wanneer er een evenement georganiseerd wordt is het belangrijk na te denken over maatregelen die genomen kunnen worden om het alcoholgebruik onder jongeren te beperken. De GGD heeft een toolkit ontwikkeld die organisatoren handvatten biedt om voorafgaand en tijdens een evenement een goed beleid rondom alcoholmatiging en jongeren uit te kunnen voeren. De GHOR/GGD sluit aan bij de [NIX18-campagne](#).

Gehoorschadepreventie

Ieder jaar lopen tienduizenden jongeren in Nederland gehoorschade op door vrijetijdslawaai, ongeveer de helft tijdens het uitgaan. Om gehoorschade te voorkomen dient blootstelling van bezoekers aan geluidsniveaus hoger dan 103 dB(A) (Leq, gemiddelde geluidsniveau gemeten over 15 minuten) tijdens een evenement te worden voorkomen. Een lager niveau, namelijk 92,5 dB(A) (Leq, gemiddelde geluidsniveau gemeten over 15 minuten, op 2 meter boven de vloer, ter hoogte van hoogst blootgestelde bezoeker), is het gezondheidskundig streep punt. Indien bezoekers worden blootgesteld aan geluidsniveaus hoger dan 92,5 dB(A) dan dienen er betaalbare en goede oordoppen (géén schuimdoppen maar oordoppen met filter) te worden aangeboden door de organisator. Daarnaast dient de organisator de bezoekers actief te informeren over de risico's van gehoorschade en wat een bezoeker er zelf aan kan doen om gehoorschade te voorkomen. Lees hierover meer in het [infoblad gehoorschadepreventie](#)⁴.

TECHNISCHE HYGIËNEZORG

Toiletvoorziening

Op elk evenement moeten voldoende toiletten aanwezig zijn. Men dient te voorzien in minimaal twee toiletten, met als vuistregel: één toilet per 150 gelijktijdig aanwezige bezoekers, op een maximale loopafstand van ca. 150 meter, tenzij de duur van het evenement of de aanwezigheid van bestaande toiletvoorzieningen dit niet noodzakelijk maken. Dit naar inschatting van de organisator in het kader van goed gastheerschap. Factoren die van belang zijn voor het bepalen van het benodigde aantal toiletvoorzieningen zijn:

- het aantal te verwachten bezoekers;
- de samenstelling van het publiek (mannen, vrouwen, jeugd, etc.);
- de gemiddelde verblijfstijd (dagevenement of meerdaags evenement);
- het soort evenement (vanwege het gedragspatroon);
- het type toiletten (toiletten op waterspoeling of mobiele toiletten) dat wordt gebruikt;
- de verwachte piekdruk (bijvoorbeeld showpauzes);
- het consumptieve gedrag (wordt er veel gedronken?).

⁴ http://www.ghorbrabantmwn.nl/~media/ghor/files/evenementenadvies/infoblad_gehoor.ashx

75% van het aantal herentoiletten mag vervangen worden door urinoirs. De toiletvoorziening dient gescheiden te zijn voor mannen en vrouwen. Voor mindervalide bezoekers dient een speciale toiletfaciliteit aanwezig te zijn. Plaats geen of minder urinoirs als u veel kinderen op het evenement verwacht.

De volgende voorwaarden zijn van toepassing bij de toiletvoorziening:

- De toiletten dienen regelmatig geïnspecteerd en schoongemaakt te worden;
- In de onmiddellijke nabijheid van een toilet dient een op het waterleiding aangesloten handwasvoorziening aanwezig te zijn;
- Voor evenementen die plaatsvinden met horecagelegenheden er omheen, is het advies om afspraken te maken over het gebruik van hun toiletgelegenheden.

Legionellapreventie

Mensen kunnen ziek worden door het inademen van legionellabacteriën. Deze bacteriën kunnen groeien in waterinstallaties en in de lucht komen als het water wordt verneveld. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren bij douches, sierfonteinen, whirlpools en watermistssystemen (bestemd voor het verkoelen van de omgeving). Onder bepaalde omstandigheden kunnen legionellabacteriën zich vermeerderen.

Gelet op legionellabesmetting zijn aanvullende voorschriften voor de drinkwatervoorziening nodig. Check hiervoor de hygiënewijzer op www.ggdwestbrabant.nl* of www.ggdhvb.nl**

Drinkwatervoorzieningen

Sommige terreinen hebben bestaande voorzieningen. Het kan ook voorkomen dat u tijdelijke drinkwatervoorzieningen moet plaatsen die na het evenement weer verwijderd worden. Let bij zowel bestaande als bij tijdelijke drinkwatervoorzieningen op de volgende regels:

- Zorg dat het drinkwater in de waterinstallaties van drinkwaterkwaliteit is;
- Zorg dat de waterinstallatie voldoet aan de algemene voorschriften voor drinkwaterinstallaties van het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN 1006), en aan de aansluitvoorwaarden van het waterleidingbedrijf. Houd er rekening mee dat er een apart Waterwerkblad (1.4 H) is voor tijdelijke drinkwaterinstallaties waaraan u moet voldoen;
- Afwijkingen zijn alleen toegestaan op basis van een risicoanalyse en in overleg met het waterleidingbedrijf. U kunt deze werkbladen downloaden via www.infodwi.nl;
- Zorg op de volgende evenementen voor voldoende gratis drinkwater, bijvoorbeeld door tappunten te plaatsen of flesjes drinkwater te verstrekken. Dit is met name bij dance-events, evenementen waar deelnemers hoge inspanningen leveren (sportevenement) en evenementen waar sprake is van hoge temperatuur (>25 °C).

Check ook het [infoblad tijdelijke watervoorzieningen](#)⁵.

Afvalverwerking

Afval kan, indien het niet adequaat en frequent wordt opgeslagen en verwijderd, een bron van ziektekiemen zijn. Afval trekt bovendien ongedierte aan die op hun beurt weer ziektekiemen bij zich kunnen dragen. De opslag en verwijdering moeten om die reden aan strenge eisen voldoen:

- Verzamel dagelijks of zo nodig meerdere keren per dag het afval bij een aparte opbergplaats;
- Sla het afval op in afsluitbare afvalcontainers;
- Zorg dat het afval tijdig wordt opgehaald en met die frequentie dat er geen afval rondom of buiten de afvalcontainers wordt gedeponeerd;
- Houd deze afvalplaats zodanig schoon dat ratten en andere ongedierte niet worden aangetrokken.

Voor meer informatie zie de hygiënewijzer op www.ggdwestbrabant.nl* of www.ggdhvb.nl**

* <https://www.ggdwestbrabant.nl/professionals/hygiene-bij-evenementen>

** <https://www.ggdhvb.nl/professionals/hygiene-bij-evenementen>

⁵ http://www.ghorbrabantmwn.nl/~media/ghor/files/evenementenadvies/infoblad_water.ashx

Overnachting

Meer informatie vindt u in het [infoblad overnachting bij evenementen](#)⁶

Tijdelijke eetgelegenheden

Op veel publieksevenementen zijn tijdelijke eetgelegenheden aanwezig. Om te voorkomen dat mensen ziek worden van voedsel, is het van groot belang dat er op een hygiënische wijze wordt gewerkt. De Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit is toezichthouder en controleert op basis van de warenwet.

Indien er etenswaren worden verkocht dan zijn er één of meerdere hygiënecodes en de HACCP van toepassing. Hierin zijn de belangrijkste eisen voor het produceren, verwerken en distribueren van levensmiddelen in tijdelijke bedrijfsruimten opgenomen.

Lees meer hierover in de hygiënewijzer op www.ggdwestbrabant.nl* of www.ggdhvb.nl**

BBQ

Voor informatie over veiligheid en hygiëne bij een BBQ, zie de hygiënewijzer op www.ggdwestbrabant.nl* of www.ggdhvb.nl**

Melding infectieziekten

Indien er sprake is van het optreden van (vermoedelijk) een infectieziekte, dient de organisatie van het evenement dit te melden bij de GGD. In overleg met de arts infectieziekten van de GGD wordt bepaald, welke maatregelen er moeten worden genomen.

Voor het melden van infectieziekten belt u tijdens kantooruren naar (076) 528 28 20 (GGD West-Brabant) of (073) 640 40 74 (GGD Hart voor Brabant). Bel buiten kantooruren naar (0900) 367 67 67. Meer informatie vindt u op www.ggdwestbrabant.nl⁷ of www.ggdhvb.nl⁸.

Tatoeages en piercings

De organisator van elk evenement waarop getatoeëerd (ook permanent make-up op vakbeurzen e.d.) en/of gepierced wordt (ook gaatjes prikken in oren en neusvleugels) dient twee maanden voor aanvang van het evenement dit te melden bij de regionale GGD.

Voor een aanvraag voor een vrijstelling tatoeëren en piercen bij een evenement kunt u terecht bij de [GGD Hart voor Brabant](#)** of [GGD West-Brabant](#)*.

Evenement met dieren

In het [infoblad aanwezigheid van dieren](#)⁹ leest u meer over de richtlijnen voor evenementen met dieren.

Evenementen in, op of rondom natuurwater

Indien er activiteiten in, op of rondom open (ongecontroleerd) water georganiseerd worden, gelden daar specifieke aandachtspunten voor. Lees hierover meer in het [infoblad voor evenementen in, op of rondom natuurwater](#)¹⁰.

MEER INFORMATIE

Neem dan contact op met een van de evenementenadviseurs. Locatie Breda: (076) 528 28 50 of locatie Den Bosch: (088) 368 74 43. Of stuur een mail naar info@ghorbrabantmwn.nl.

* <https://www.ggdwestbrabant.nl/professionals/hygiene-bij-evenementen>

** <https://www.ggdhvb.nl/professionals/hygiene-bij-evenementen>

⁶ http://www.ghorbrabantmwn.nl/~media/ghor/files/evenementenadvies/infoblad_overnachten.ashx

⁷ <https://www.ggdwestbrabant.nl/professionals/ik-wil-een-infectieziekte-melden>

⁸ <https://www.ggdhvb.nl/professionals/ik-wil-iets-melden/infectieziekten-melden>

⁹ http://www.ghorbrabantmwn.nl/~media/ghor/files/evenementenadvies/infoblad_dieren.ashx

¹⁰ http://www.ghorbrabantmwn.nl/~media/ghor/files/evenementenadvies/infoblad_natuurwater.ashx